

Projecte: Manual Acollida pel Personal Acadèmic, Investigador en Formació i Personal de Suport a la Recerca

Subgrup de treball: Àrea de Prevenció i Assistència
Temes a tractar:

● **Aspectes pràctics**

■ **Prevenció i Riscos Laborals**

- **Que son els riscos laborals?**

La definició de **risc laboral** apareix a l'article 4 de la Llei 31/1995 de Prevenció de Riscos Laborals, que defineix el terme com "la **possibilitat** que un treballador pateixi un determinat dany derivat del seu treball". Un exemple pot ser el del treballador que realitza la seva tasca sobre un terra mullat i per tant té la possibilitat de relliscar i patir una caiguda.

Per altra banda, podem definir **perill** com el conjunt d'elements que, estant presents en les condicions de treball, poden desencadenar una disminució de la salut dels treballadors.

S'entén per **prevenció** (art. 4.1 LPRL): "El conjunt d'activitats o mesures adoptades o previstes en totes les fases d'activitat de l'empresa amb la finalitat d'evitar o disminuir els riscos derivats del treball.

Aquests riscos, si no són tractats adequadament, hi ha la possibilitat que produeixin accidents i malalties professionals de diverses índoles i gravetat per al treballador.

- **Com puc saber a quins riscos m'estic exposant?**

Avaluació de Riscos

Tots els treballadors han de tenir a la seva disposició un informe anomenat "**Avaluació de Riscos**" on es detallen els riscos presents al seu lloc de treball (segons es considerin greus, moderats o lleus), i les mesures que s'han de dur a terme per minimitzar o eliminar-los. Demana al teu cap superior aquesta informació, ja que té l'obligació de facilitar-te-la. En cas de dubtes sempre pots trucar al Servei de Prevenció a l'extensió 1950.

Riscos al meu lloc de treball

El teu cap superior és el responsable de informar-te dels riscos relacionats amb les tasques concretes que has de dur a terme. A més a la [intranet](#) trobaràs informació ajustada al teu perfil.

Documentació d'interès

A la [intranet](#) trobaràs un seguit de documents en format PNT (Procediment Normalitzat de Treball), Normes de Seguretat, Notes Informatives i Consells de seguretat adequats per a diferents situacions i riscos.

Senyalització de seguretat

La senyalització en la prevenció de riscos laborals dona una informació de seguretat, indica un perill o bé una pauta de comportament que s'ha de dur a terme. Pot ser una senyal en forma de panel, un color, una senyal lluminosa o acústica, una comunicació verbal o una senyal gestual, segons procedeixi.

En qualsevol cas la senyalització s'utilitza quan no ha estat possible eliminar els riscos o reduir-los suficientment.

Formació preventiva

La UAB disposa d'un [Pla de formació](#) en prevenció de riscos laborals on s'indica la formació obligatòria i/o recomanable en funció dels llocs de treball del personal. La unitat de Formació és la encarregada de fer pública la oferta de cursos que fa el Servei de Prevenció, que te en conte:

- Les variades activitats dels treballadors
- Les necessitats dels diferents col·lectius (PAS-PA-PIF)
- Les necessitats de les diferents posicions jeràrquiques

Cal destacar especialment la **obligatorietat per llei** de fer el curs de Formació Inicial en Prevenció de Riscos Laborals (2h) que es realitza en diverses convocatòries cada any, especialment dedicada a tot el personal de nova incorporació a la UAB.

Cada cop més, els finançadors de projectes de recerca i/o de convenis de col·laboració, demanen que s'acrediti la formació preventiva del professorat que hi participa; aquesta la podreu obtenir, un cop feta a la pròpia intranet/formació.

Riscos genèrics

Els riscos genèrics són aquells inherents als espais de treball i a les activitats. Entre ells trobem les caigudes (de persones, d'objectes...), xocs, cops, atrapaments... Són riscos habitualment coneguts pels usuaris i habitualment acceptats com a part intrínseca a la feina. És precisament per la seva familiaritat que cal preveure mesures de prevenció i conscienciació de la seva existència i importància.

- **Quins drets i quines obligacions tinc en relació a la prevenció de riscos laborals?**

Els treballadors tenen **dret** a una protecció eficaç en matèria de seguretat i salut en el treball. Forma part d'aquesta protecció:

- La informació i la formació en matèria preventiva.
- La consulta i la participació en qüestions relacionades amb la prevenció de riscos.
- La interrupció de l'activitat en cas de risc greu o imminent.
- La vigilància **inicial i** periòdica del seu estat de salut **segons els** riscos específics del seu lloc de treball.
- La protecció especial d'embarassades i personal sensible

Són **obligacions** del treballador:

- Vetllar per la seva pròpia seguretat i salut en el treball.
- Vetllar per la seguretat i salut d'altres persones que puguin resultar afectades per l'activitat del treballador.

Això, en particular, vol dir:

- Utilitzar adequadament els equips de treball, substàncies i equips de protecció individual i/o col·lectiva necessaris per dur a terme les tasques que si li encomanin.
- **No posar fora de servei els dispositius de seguretat.**
- Informar d'immediat al seu superior jeràrquic directe i al Servei de Prevenció de qualsevol situació de risc observada.
- Contribuir al compliment de les obligacions legals i cooperar amb la UAB en matèria preventiva.

Tot els membres de la comunitat universitària han de vetllar i garantir el compliment de les consignes sobre política per la dignitat de les persones acordada en consell de govern del 17 de juliol de 2008. ([Acord per la dignitat](#)).

- **Necessito que el lloc de treball s'adapti a mi?**

Si per motius de salut, embaràs o lactància el vostre lloc de treball s'ha d'adaptar a les vostres necessitats específiques, poseu-vos en contacte amb la Unitat de Salut Laboral, ubicada al Servei Assistencial de la Salut, que posarà en marxa el procediment adequat per aquests casos (veure l'apartat de funcions preventives del SAS).

Emergències – Pla d'Autoprotecció

- **Que haig de fer en cas de que es presenti una situació d'emergència?**

A efectes d'emergències, la UAB disposa d'un Pla d'Autoprotecció per cada edifici i en algun casos per les diferents zones de l'edifici. Normalment aquests plans són públics a les webs de les facultats. **Assabentat del Pla que correspon al teu lloc de treball.**

Davant una possible emergència cal seguir unes determinades pautes de comportament. Una emergència pot suposar dues alternatives: l'**evacuació** de les persones a l'exterior o el **confinament** dels ocupants de l'edifici en un lloc preestablert i considerat segur.

- Assabenteu-vos dels **recorreguts** d'evacuació i de les **sortides** d'emergència del vostre edifici així com dels **espais** previstos per a **confinament**
 - Un senyal acústic de tipus continu és l'**ordre d'evacuació** de l'edifici. Els equips d'emergència estan identificats per una armilla taronja. En sentir la sirena o bé en rebre l'ordre d'evacuació sortiu de l'edifici per les vies indicades.
 - **L'ordre de confinament** es pot rebre mitjançant un missatge per megafonia o bé per ordre directa dels equips d'emergència.
 - **Si detecteu foc o fum** doneu l'alarma si hi ha un polsador a prop. Per **utilitzar** el polsador, trenqueu el plàstic o vidre i pitgeu-lo. Si no n'hi ha, aviseu la consergeria més propera o truqueu al servei de seguretat i vigilància (2525)
 - **Seguiu les instruccions dels equips d'emergència.**
 - Mantingueu la calma. No utilitzeu els ascensors
 - En el cas que estiguis fent classe o pràctiques, el professor és el responsable de coordinar el confinament o l'evacuació del alumnat de l'aula/laboratori
- [Actuació en cas d'emergència](#)
 - [Actuació en cas d'evacuació](#)

- [Actuació en cas d'emergència sanitària](#)
- [Plans d'autoprotecció locals i generals](#)

Servei de Seguretat i Vigilància

- **En què m'ajuda el Servei de Seguretat i Vigilància?**

Les funcions d'aquest servei són, d'una banda, la prevenció de delictes contra les persones, contra la propietat i en espais agroforestals, i de l'altra, l'ajuda en la seguretat vial, els accidents en la via pública i a l'interior d'edificis, i les emergències individuals, col·lectives i generals, entre altres coses.

Consells bàsics de seguretat

- El telèfon del **Servei de Seguretat i Vigilància** de la UAB és el **93 581 25 25** (si truqueu des d'un telèfon de la UAB només cal marcar **2525**). Aquest telèfon, que podeu utilitzar per comunicar incidències de seguretat i emergències, està **disponible les 24 hores i els 365 dies de l'any**. Quan hi truqueu **cal que indiqueu on us trobeu exactament i què passa**; el personal del Servei de Seguretat i Vigilància us localitzarà i prestarà l'ajuda necessària. Als camins situats entre la Vila Universitària i l'estació de FGC-Bellaterra i entre el campus i l'estació de RENFE s'hi han instal·lat pulsadors d'emergència utilitzables en cas de necessitat per comunicar-se directament amb el Servei de Seguretat i Vigilància.
- Seguint la normativa legal de prevenció d'incendis forestals de Catalunya, està **totalment prohibit** fer foc a tot el campus tot l'any.
- Si observeu algun risc o situació perillosa, aviseu la consergeria més propera, el Servei de Seguretat i Vigilància (93 581 25 25) o l'**Àrea de Prevenció i Assistència** (tel. 93 581 19 50, a/e: a.prevencio.assistencia@uab.cat).
- Si patiu algun tipus d'accident (caiguda, tall, cop, etc.) dins el campus o be en el vostre àmbit laboral i professional i no us cal anar al Servei Assistencial de Salut, si us plau, **comuniqueu-ho** a l'**Àrea de Prevenció i Assistència** perquè es puguin aplicar mesures adequades per tal de reduir el risc.
- Per tal de prevenir els delictes contra la propietat cal prendre certes mesures de precaució, com ara tenir **cura dels objectes personals** (bosses i carteres, telèfons mòbils, ordinadors portàtils i tablets), tancar portes i finestres en marxar de les dependències que s'estiguin utilitzant, no deixar objectes de valor a la vista dins dels vehicles particulars, disposar de còpies de seguretat de la informació important, etc.
- Si observeu qualsevol comportament que us sembli **sospitós**, no intervingueu directament i no dubteu en trucar ràpidament al 2525, facilitant la descripció de les persones sospitoses i, si s'escau, la direcció de la fugida i els mitjans emprats (marca, model, color i matrícula dels vehicles utilitzats pels sospitosos).

Servei Assistencial de Salut

El Servei Assistencial de Salut està ubicat en el campus universitari i les prestacions que ofereix són: assistencials, preventives, de promoció de la salut, i de recerca. El servei s'organitza en unitats seguint criteris d'especialitat mèdica.

1. Funcions assistencials

Unitat d'Atenció Primària

- Urgències mèdiques i traumatològiques. Primers auxilis. Servei d'atenció immediata al campus, a les instal·lacions del Servei o, si el cas ho requereix, trasllat a un centre hospitalari.
- Visites mèdiques i atencions d'infermeria.
- Accidents laborals.
- Cures, injeccions i vacunacions.
- Anàlisis de sang i d'orina.
- Consultes i informació sanitària.
- Certificats mèdics.

Determinats serveis assistencials van a càrrec de la persona que els sol·licita mitjançant companyies d'assegurances privades o abonant el servei prestat. Consulteu les tarifes.

Unitat de Ginecologia

Per a ser atesos cal concertar hora prèvia al Tel.: 93 581 18 00/13 11

Pots gaudir d'una revisió anual ginecològica; el seu cost és a càrrec de la UAB. Per a altres serveis consulteu les tarifes.

Unitat de Medicina Esportiva (ubicada al Servei d'Activitat Física)

Per a ser atesos cal concertar hora prèvia al Tel.: 93 581 31 73 on també podreu consultar el seu cost.

Unitat d'Odontologia

Per a ser atesos cal concertar hora prèvia al Tel.: 93 581 16 10.

Pots gaudir d'una higiene dental biennal; el seu cost és a càrrec de la UAB. Per a altres serveis consulteu les tarifes.

Unitat de Psicologia

Per a ser atesos cal concertar hora prèvia al Tel.: 93 581 18 00/13 11. El seu cost és a càrrec de la UAB.

2. Funcions preventives

Unitat de Salut Laboral

- Reconeixements de salut en relació al treball
- Avaluació de riscos específics per a la protecció de la salut a les treballadores embarassades o en període de lactància i al personal especialment sensible a determinats riscos en el treball.
- Prevenció i promoció de la salut.
- Derivació a la Mútua d'Accidents i Malalties Professionals dels treballadors/es amb alteracions de salut relacionades amb el treball o amb sospita de malaltia professional.
- Informació sanitària general i específica als treballadors segons els riscos laborals.
- Gestió de la formació sanitària

Els reconeixements són específics i proporcionals als riscos laborals. El contingut dels reconeixements pot ser més o menys ampli segons els riscos, la periodicitat establerta i l'estat de salut del treballador/a.

Per a ser atesos cal concertar hora prèvia al Tel.: 93 581 1800/1311. El seu cost és a càrrec de la UAB.

Accidents laborals

Un accident de treball és qualsevol lesió corporal que un treballador o treballadora pateix a conseqüència de la feina que duu a terme per compte d'altres, inclosa l'anada i la tornada al lloc de treball.

Els accidents laborals son atesos en el **SAS**.

- El **SAS** actua com a mútua d'accidents i malalties professionals en cas de Personal acadèmic contractat i Personal d'Administració i Serveis (PAS).

Fora de l'horari dels Servei Assistencial de Salut cal anar a centres de la mútua en conveni (actualment, Egarsat). Podeu consultar a www.egarsat.es o al SAS quins són els centres més propers al vostre domicili.

- El **SAS** actua únicament com a centre sanitari en cas de Personal acadèmic en règim de Muface.

Fora de l'horari dels Servei Assistencial de Salut cal que aneu als centres de referència de Muface.

Horaris del Servei Assistencial de Salut

Podeu consultar els horaris establerts per als períodes lectius i no lectius a la nostra [web](#)

Podeu trobar tota la informació que necessiteu sobre les activitats, campanyes que es duen a terme i consells de salut a la [web](#) del Servei Assistencial de Salut

● Guia per acollir noves incorporacions

■ Informació d'acollida particular

En incorporar-se al lloc concret, el treballador, a més de passar una revisió mèdica inicial de la qual s'encarrega contractació, ha de rebre tota la informació necessària per a dur a terme les seves tasques sense perjudici per a la seva salut. En aquest sentit, és aconsellable que els serveis, departaments etc, tinguin i apliquin el seu propi manual d'acollida. Igualment, el comandament immediatament superior, amb l'assessorament del servei de prevenció i en base al [Pla de Formació](#), ha de preveure la formació preventiva que ha de rebre cada nova incorporació.

■ Activitats de risc crític i instal·lacions especials

En alguns espais ens podem trobar activitats classificades com a perilloses o amb riscos especials:

- Treballs amb exposició a radiacions ionitzants a zones controlades segons el Reial decret 53/1992, de 24 de gener, sobre protecció sanitària contra radiacions ionitzants.
A través de la **Unitat Tècnica de Protecció Radiològica (UTPR)**, la UAB s'encarrega d'organitzar, controlar i gestionar les instal·lacions, els residus, els nivells i en general la protecció radiològica, a més de formar el personal.
- Treballs amb exposició a agents tòxics i molt tòxics i en particular a agents cancerígens, mutagènics o tòxics per la reproducció, de primera i segona categoria.
L'activitat acadèmica s'ha de fer amb garanties de seguretat; necessitat que es fa extensible als laboratoris de pràctiques docents, on hi ha **personal en formació**, poc experimentat i que es renova sovint, fet que augmenta la importància d'incidir en els plans d'acollida preventius. A més dels recursos que l'àmbit funcional ha de posar a l'abast, el Servei de Prevenció assessora i posa a disposició diferents eines informatives, formatives i de gestió. Consulteu la [web de prevenció](#) a la intranet.
- Treballs amb exposició a agents biològics del grup 3.
La UAB disposa d'un Comitè de [Bioseguretat](#) (CBS) amb l'objectiu d'assessorar les activitats relacionades amb agents biològics i els seus productes, establir criteris de bioseguretat i garantir els drets de propietat intel·lectual, complir la normativa legal relacionada amb els agents biològics, etc.

És especialment important aplicar la normativa de prevenció i les directrius de la UAB en els àmbits on es desenvolupin aquests tipus d'activitats.

Totes aquestes activitats es duen a terme principalment a les facultats de Ciències, de Biociències, de Medicina i de Veterinària i a l'Escola d'Enginyeria.

● Guia per a nous càrrecs

■ Responsabilitats específiques en prevenció.

Amb la voluntat d'integrar la prevenció en tots els nivells jeràrquics, l'organització es basa en els principis de descentralització de la prevenció, autogestió i interlocució...

Tota la comunitat universitària (personal acadèmic (PA) propi i visitant, investigadors en formació (PIF), personal d'administració i serveis (PAS) i alumnat) i les **empreses externes** han de ser conscients de la necessitat de fomentar una autèntica cultura preventiva.

Seguint aquests criteris, la UAB té dos documents bàsics, [l'acord del Consell de Govern 54/2007](#) de data 19 de desembre i el [Pla de Prevenció de la UAB](#) en el seu capítol 5, que estableixen les funcions i les responsabilitats dels estaments, els càrrecs i els llocs de treball de la UAB.

Resumir en un sol paràgraf tot el document ens fa perdre molta informació i per això el més aconsellable és consultar els documents on es detallen de forma molt concreta les obligacions de cada estament.

Però per fer una primera ullada, cal destacar:

- Totes les persones **implicades en tasques docents** han de tenir cura de la seguretat i la salut de l'alumnat al seu càrrec i de **conèixer** els protocols pels casos d'emergència.
- Tant els **investigadors principals** com els **directors de grups de recerca** són responsables de vetllar per la seguretat de les persones que participen en els seus projectes de recerca. Amb l'assessorament i la formació que imparteix el Servei de Prevenció, han de fer l'**anàlisi inicial** dels riscos relacionats amb les activitats, els mètodes i els procediments d'investigació (normalment molt específics i complexos) que duen a terme dins del seu àmbit de investigació.
- És responsabilitat dels **directors de departament i d'institut**, dels **degans** i dels **administradors de centre** impulsar el desenvolupament de l'activitat preventiva, en tots els seus vessants, dins de l'estructura bàsica, de gestió o territorial que dirigeixen.
- Correspon al **rector**, als **vicerectors** i a la persona en qui **el rector pot delegar** la prevenció de riscos coordinar, assignar i establir els mecanismes en matèria de prevenció en l'àmbit global de tota la Universitat, entre altres funcions.

■ Convocatòries d'ajuts per a la millora de la prevenció

Anualment es convoquen diferents tipus d'ajuts destinats a la millora de la seguretat als diferents espais. Us podeu assabentar dels criteris i de les dates de les convocatòries en aquest [enllaç](#).

■ Elaboració manual propi

Tenint en conte tot el que s'ha dit fins ara, queda palesa la necessitat de que els diferents àmbits elaborin un manual d'acollida propi que contempli totes les peculiaritats de l'àmbit i que inclogui tots els aspectes relacionats amb la prevenció dels riscos derivats de l'activitat laboral. Per aquest últim aspecte, un punt de sortida és l'avaluació de riscos, que s'integrarà dins del manual. Però també en tots els protocols interns i en els manuals d'instruccions i processos interns, s'hauran d'incloure els riscos i les precaucions que s'han de prendre en cada situació.